

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

پژوهش تحریری معاونت سیاسی

محوریابی بیانات امام (ره) و مقام معظم در مراسم تنفیذ ادوار ریاست جمهوری

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

تهیه شده در «مدیریت پژوهش‌های خبری»

مقدمه

با توجه به اهمیت مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری توسط مقام معظم رهبری ۱۲ مرداد ماه ۱۳۹۶ انجام خواهد شد. این پژوهش در سه بخش تنظیم شده است که بخش های مختلف آن عبارت است از :

بخش اول : محورهای توصیه های امام (ره) و مقام معظم رهبری در یک نگاه بخش دوم : محورهای بیانات امام (ره) در مراسم تنفیذ

بخش سوم : محورهای بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ

بخش اول : محورهای توصیه های امام (ره) و مقام معظم رهبری در یک نگاه

الف) محورهای توصیه های امام (ره)

- حفظ ثبات در احوال قبل و بعد از ریاست جمهوری
- محدود بودن حکم تنفیذ به عدم تخلف از احکام مقدس اسلام
- شروط تداوم ریاست جمهوری :
- پیروی از احکام اسلام و فرامین الهی
- تبعیت از قانون اساسی
- رعایت مصالح کشور و ملت
- در غیر این صورت رئیس جمهور مشروعیت خود را از دست می دهد
- صرف تمام توان برای خدمت به مردم (بیغوله نشین ها و زاغه نشین ها)
- طرفداری از مستضعفان و محرومان
- باز نکردن راه سازش با هیچ ظالم و مستکبری
- برحذر بودن از چاپلوسان دغل باز و زبان بازان حيله گر
- عقب نشینی و قهر نکردن دیگر نامزدها پس از انتخابات
- هوشیاری نسبت به تلاش دشمن در ایجاد تفرقه پس از انتخابات میان نامزدها
- وجود دیگر عرصه ها برای خدمت در صورت پیروز نشدن در انتخابات
- لزوم رعایت خلوص نیت در نامزد شدن
- عدم دلخوری از پیروز نشدن در انتخابات
- ادامه همکاری و مشارکت نامزدهای پیروز نشده در انتخابات
- توصیه به پرهیز از اختلاف در انتخابات
- پیروی نکردن از هوای نفس در انتخابات

ب) محورهای توصیه‌های مقام معظم رهبری

- رعایت تقوا و یاد خدا
- حسن سلوک و ارتباط با مردم به خصوص قشرهای محروم
- رعایت عزت و عظمت اسلام و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی در تنظیم روابط خارجی
- لزوم حمایت و همکاری ملت با رئیس جمهور
- جدیت در کار و پرهیز از تنش و سهل‌انگاری
- احساس مسئولیت
- رعایت اصول اخلاقی در کارها
- مبارزه با فساد و عمل غیراخلاقی
- خدمت به ملت، افتخاری ابدی و بزرگ
- شناخت ملت و برآورده کردن نیازهایش
- توجه به قشرهای فقیر و مستضعف به عنوان نیروهای وفادار به امام و انقلاب
- خدمت و تلاش مخلصانه
- بسط عدالت - ارتقاء معرفت و معنویت - گشایش امر اقتصاد و معیشت عمومی به منظور حذف فقر و فساد و تبعیض
- توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی مردم و در رأس همه، ایجاد اشتغال، به عنوان فوری‌ترین کار
- اولویت‌بندی صحیح نیازها و حل آنها با آگاهی، شتاب و تدبیر
- جلوگیری از ترویج جریان فساد و خلاف اخلاق و اباحه‌گری
- جلوگیری از ترویج بی بند و باری به نام آزادی
- اجتناب از شتاب زدگی
- حرکت در راستای برنامه‌های سند چشم‌انداز
- استفاده از شیوه‌های علمی
- تلاش و جدیت، انتظار مردم از دولت
- بهره‌گیری از شیوه‌های علمی با توجه به نیاز مردم
- حفظ احساس خدمتگزاری به مردم
- توکل به خداوند
- اغتنام فرصت زودگذر
- اخلاص در عمل
- به کارگیری همه توان
- بهره‌گیری از ظرفیت عظیم انسانی کشور در راه دستیابی به هدف‌های والای اعلام شده
- در نظر گرفتن ارزش‌های نظام به هنگام تبلیغات
- تخریب نکردن یکدیگر
- پرهیز از ارائه آمار سست
- سخن گفتن با مردم با کمال صداقت

- خدشه‌دار نکردن وحدت ملی
- ندادن وعده‌های غیر قابل تحقق
- تبلیغات پرخرج نکردن؛ نه خودشان و نه طرفدارانشان
- نامزدها از تبلیغات پرخرج طرفدارانشان جلوگیری کنند
- تبدیل نکردن فضای کشور به فضای تشنج و اختلاف
- چشاندن طعم شیرین خدمت‌ها به مردم
- حذف فقر
- برقراری عدالت
- پیشگیری از فساد
- طرد افراد مفسد از دستگاه‌های تصمیم‌گیر
- خدمت به اسلام و مردم
- بودن در صف اول مقابله با دشمن
- نزدیک کردن مردم به آرمان‌های اسلامی
- از نظر دور نداشتن اصل مهم خدمت کردن
- تحقق عدالت اجتماعی
- نگاه به مناطق محروم و طبقات مستضعف کشور (در همه ابعاد)
- همکاری با قوای دیگر
- خود را خدمتگزار دانستن
- تأمین نیازهای مادی و معنوی مردم در محدوده اختیارات قانونی
- تکیه بر برنامه
- قانون مداری
- همکاری قوای سه گانه
- انحرافی و بی‌معنا بودن بحث درباره اولویت داشتن جمهوریت با اسلامیت
- مردم‌سالاری دینی و ترکیب ذاتی اسلامیت و جمهوریت، راز ماندگار و آسیب‌ناپذیری جمهوری اسلامی

بخش دوم: محورهای بیانات امام (ره) در مراسم تنفیذ

* مراسم تنفیذ اولین دوره ریاست جمهوری، «ابوالحسن بنی صدر» رئیس جمهور مخلوع ۱۳۵۸/۱۱/۱۵

محور توصیه‌ها

- پیروی از احکام اسلام و فرامین الهی
- تفاوت نداشتن بین مواضع پیش و پس از ریاست جمهوری
- محدود بودن تنفیذ به عدم تخلف از احکام مقدسه اسلام و قانون اسلامی

عین بیانات:

... من از آقای بین صدر می‌خواهم که مابین قبل و بعد از ریاست جمهوری در احوال روحی ایشان تفاوتی ایجاد نشود....
تنفیذ و نصب اینجانب و رای ملت مسلمان ایران محدود است به عدم تخلف ایشان از احکام مقدسه اسلام و قانون اساسی ...

* مراسم تنفیذ دومین دوره ریاست جمهوری «محمدعلی رجایی» ۱۳۶۰/۵/۱۱

محور توصیه‌ها

- شروط تداوم ریاست جمهوری :
- پیروی از احکام اسلام و فرامین الهی
- تبعیت از قانون اساسی
- رعایت مصالح کشور و ملت

عین بیانات:

... مادام که ایشان در خط اسلام عزیز و پیرو احکام مقدس آن می‌باشند، از قانون اساسی ایران تبعیت و در مصالح کشور و ملت عظیم الشان در حدود اختیارات خویش کوشا باشند و از فرامین الهی و قانون اساسی تخطی نمایند این نصب و تنفیذ به قوت خود باقی است و اگر خدای ناخواسته برخلاف آن عمل نمایند، مشروعیت آن را خواهم گرفت و باید ایشان توجه داشته باشند و از عمل ملت دریافته باشند که ملت دلاور نیز رأی خود را بر این اساس به ایشان داده‌اند.»

محور توصیه‌ها

- صرف تمام توان برای خدمت به مردم (بیغوله نشین‌ها و زاغه نشین‌ها)

عین بیانات:

... از همه کسانی که این ملت با زحمت خودش آنها را به مقامی رسانده است می‌خواهم که تمام توان خودشان را برای خدمت به این مستضعفین و خدمت به این بیغوله نشین‌های بیچاره و خدمت به این زاغه نشینان صرف کنند.

محور توصیه‌ها

- طرفداری از مستضعفان و محرومان
- باز نکردن راه سازش با هیچ ظالم و مستکبری
- برحذر بودن از چاپلوسان دغل باز و زبان بازان حيله گر

عین بیانات:

... رئیس‌جمهور باید همچنان طرفدار مستضعفان و محرومان باشد و راه سازش با هیچ ظالم و مستکبری را باز نکند، رئیس‌جمهور باید از چاپلوسان دغل باز و زبان بازان حيله گر برحذر باشد. حکومت‌های اسلامی باید بیت‌المال مسلمین را برای جلال و جبروت خودشان صرف نکنند.

بخش سوم: محورهای بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ

* مراسم تنفیذ پنجمین دوره ریاست جمهوری «اکبر هاشمی رفسنجانی» (۱۳۶۸/۰۵/۱۲)

محور توصیه‌ها

- رعایت تقوا و یاد خدا
- حسن سلوک و ارتباط با مردم به خصوص قشرهای محروم
- رعایت عزت و عظمت اسلام و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی در تنظیم روابط خارجی
- لزوم حمایت و همکاری ملت با رئیس جمهور

عین بیانات :

... رئیس جمهور محترم و کسانی را که در اداره‌ی کشور توفیق همکاری با ایشان را خواهند داشت به رعایت تقوی و تداوم یاد خدا و حسن سلوک و ارتباط با مردم و بخصوص قشرهای ضعیف و محروم که صاحبان انقلاب و سربازان همیشه در صحنه آن می‌باشند و رعایت عزت و عظمت اسلام و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی در تنظیم روابط خارجی توصیه می‌کنم و ملت عزیز را نیز به همکاری و حمایت کامل از این مسؤولین دلسوز و لایق دعوت می‌نمایم.

محور توصیه‌ها

- جدیت در کار و پرهیز از تنش و سهل‌انگاری
- احساس مسئولیت
- رعایت اصول اخلاقی در کارها
- مبارزه با فساد و عمل غیراخلاقی

عین بیانات :

... سستی، سهل‌انگاری و کار را به دست حوادث و قضا و قدر سپردن، اولین بلایی است که یک مدیر را از صلاحیت کافی و لازم ساقط می‌کند لذا جدی بودن در کار و آرام نداشتن برای انجام آن و نیز احساس مسئولیت برای اصل مسئولیت و وظیفه، لازمه کفایت و لیاقت برای مسئولیت‌پذیری است مدیر خوب کسی است که هر کاری را پس از عهده‌دار شدن آن با رعایت اصول اخلاقی صحیح انجام می‌دهد و با رسوخ فساد و عمل غیراخلاقی و ناصحیح مبارزه می‌کند.

محور توصیه‌ها

- خدمت به ملت، افتخاری ابدی و بزرگ
- شناخت ملت و برآورده کردن نیازهایش
- توجه به قشرهای فقیر و مستضعف به عنوان نیروهای وفادار به امام و انقلاب

عین بیانات :

...لازم می‌دانم جناب رئیس‌جمهور محترم و کسانی را که ان‌شاءالله در کنار و همکار ایشان خواهند بود، به این نکته توجه دهم که خدمت به ملت عظیم‌الشأن ایران، افتخاری بزرگ و ابدی است. سعی ما باید بر این باشد که اولاً این ملت را بشناسیم و ثانیاً خواسته‌ها و نیازهای او را برآورده کنیم. قشرهای مستضعف و فقیر، نیروهای وفادار امام و انقلاب و دولت‌های مختلف بوده‌اند و خواهند بود. بنابراین عزیزانی که در آینده نزدیک، مسؤولیت‌ها را بر عهده می‌گیرند، باید از این ذخیره دایمی استفاده کنند و تا آنجا که قدرت دارند برای آنها کار و خدمت کنند.

محور توصیه‌ها

- خدمت و تلاش مخلصانه
- بسط عدالت - ارتقاء معرفت و معنویت - گشایش امر اقتصاد و معیشت عمومی به منظور حذف فقر و فساد و تبعیض
- توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی مردم و در رأس همه، ایجاد اشتغال، به عنوان فوری ترین کار
- اولویت بندی صحیح نیازها و حل آنها با آگاهی، شتاب و تدبیر
- جلوگیری از ترویج جریان فساد و خلاف اخلاق و اباحه‌گری
- جلوگیری از ترویج بی بند و باری به نام آزادی

عین بیانات :

... در این فرصت تازه و فضای پرنشاط، لحظه لحظه وقت مسؤولان و نخبگان و امناء ملت باید به خدمت و تلاش مخلصانه سپری شود و عزم و همت همگان بسوی بسط عدالت و ارتقاء معرفت و معنویت و گشایش امر اقتصاد و معیشت عمومی معطوف شود تا فقر و فساد و تبعیض از صفحه زندگی ملت ایران زدوده شود ... فوری ترین کاری که در این دوره جدید باید به آن پرداخته شود توجه به مسائل اقتصادی و معیشتی مردم و در رأس همه، ایجاد اشتغال است... باید نیازها را بطور صحیح اولویت بندی کرد و با آگاهی، شتاب لازم و تدبیر مقتضی به تأمین آنها همت گماشت ... : ترویج فساد و تشویق جریان های خلاف اخلاق از دیگر روش های دشمنان برای ترویج اباحی گری است که مسؤولان باید با کمال توجه در مقابل این گونه تهاجمات به فرهنگ عمومی بایستند ... مسؤولان باید با قدرت جلوی جریان فساد و منکرات را بگیرند و اجازه ندهند عده ای به نام آزادی، بی بندوباری را در جامعه ترویج کنند.

محور توصیه‌ها

- اجتناب از شتاب زدگی
- حرکت در راستای برنامه‌های سند چشم‌انداز
- استفاده از شیوه‌های علمی
- تلاش و جدیت، انتظار مردم از دولت
- بهره‌گیری از شیوه‌های علمی با توجه به نیاز مردم

عین بیانات :

... به رئیس‌جمهور محترم عرض می‌کنم که از شتابزدگی اجتناب شود، آرمان‌ها با جدیت تعقیب شود، اما هیچ‌گونه شتابزدگی به‌وجود نیاید دولت محترم و خدمتگزار با برنامه‌ریزی صحیح، به همان کیفیتی که در سند چشم‌انداز بیست ساله تصویب شده و سیاست‌هایی که اعلام شده است - که جهت این سیاست‌ها هم عدالت، رفاه عمومی و توسعه‌ی علمی و فنی و همه‌جانبه و عدالت‌محور است - در این جهت حرکت کند استفاده از شیوه‌های علمی، کار لازمی است. البته علم نباید اشتباه بشود با نسخه‌های وارداتی که اغلب آنها منسوخ است؛ چه در زمینه اقتصاد، چه در زمینه مسائل فرهنگی، چه در زمینه‌های گوناگون. بعضی‌ها دوست دارند امروز ما نسخه‌های منسوخ و از دور خارج شده‌ی غربی‌ها را بار دیگر در این‌جا برای خودمان دستورالعمل علاج به حساب بیاوریم. نه، شیوه‌های پیشرفته، شیوه‌های نو و با تکیه‌ی به فهم و درک و نیاز ایرانی، استفاده از علم و توجه به نیاز داخل و اقتضائات کشور می‌تواند راه درست را به ما نشان دهد و ما را پیش ببرد.... انتظار مردم از دولت و رئیس‌جمهور منتخب این است که تلاش و جدیت کنند. تصور بنده - با شناختی که در طول این مدت از احساسات مردم دارم - این است که مردم مایلند تلاش و کار و قاطعیت و جدیت را در عمل مسؤولان مشاهده کنند... در زمینه‌ی سیاست بین‌الملل، همچنان که دولت‌های قبلی اعلام کردند و بعداً هم همین‌طور خواهد بود، ملت ایران یک ملت صلح‌طلب است. ملت ایران سرستیزه‌گری با هیچ ملتی را ندارد ...، ملت ایران در موضع دفاع از مرز خود، از حقوق خود و از استقلال خود بوده. ما به هیچ کشور و هیچ ملتی تعرض نکرده‌ایم من به رئیس‌جمهور محترم برادرانه توصیه می‌کنم؛ در همه حالات، همین احساسی را که امروز بیان کردید- احساس خدمتگزاری به مردم- برای خودتان حفظ کنید.

پیام‌های مهم انتخابات ۲۲ خرداد

- اثبات قدرت نظام جمهوری اسلامی در جلب اعتماد ملت و بسیج توده‌ها
- وجود اعتماد متقابل میان نظام و مردم
- وجود نشاط و امید در مردم

تجربیات مهم انتخابات ۲۲ خرداد

- حوادث انتخابات، زنگ خطری مبنی بر در کمین بودن دشمن
- خطرناک بودن "غفلت از ضربات دشمن" حتی در بهترین شرایط
- برنامه و تلاش دشمن در ایجاد دغدغه و دردسر برای مردم، واقعیتی متکی بر اطلاعات
- بدبین بودن به یکدیگر در عرصه سیاسی و اجتماعی، عامل ضربه خوردن از سوی دشمنان حقیقی
- لزوم تجربه اندوزی دشمن از حوادث اخیر و اینکه بداند با چه ملت و نظامی روبروست و با یک تقلید مغلوط از انقلاب ۱۳۵۷ نمی‌تواند به انقلاب و نظام ضربه بزند
- ایمان و هوشیاری ملت، مانع موفقیت دشمن
- عدم امکان فریب مردم با مسجد ضرار و تقلید از امام بزرگوار

امتحان‌های انتخابات ۲۲ خرداد

- ملت سرافراز ایران ، برندگان و قبول شدگان این امتحان عظیم الهی
- مردود شدن برخی خواص در حوادث دو ماهه اخیر
- اشتباه برخی جوانان (در برخی موارد) که با صداقت و سلامت وارد انتخابات شده بودند
- قدرشناسی عملی از نعمت بزرگ حضور ملت در صحنه، عرصه امتحان رئیس جمهوری و دیگر مسئولان

وظایف دولت آینده

- متین و به جا بودن سرفصل‌های سخنان رئیس جمهوری
- لزوم عملیاتی و اجرایی کردن این سرفصل‌ها با برنامه‌ریزی و تکیه بر قانون
- تعلق دولت دهم به آحاد ملت و لزوم در نظر گرفتن این واقعیت در عمل و برنامه‌ریزی‌ها

رویکردهای موجود در مورد

- وجود علاقمندان فراوان به رئیس جمهوری
- وجود مخالفان عصبانی و زخم خورده که در چهار سال آینده به معارضه با دولت ادامه می‌دهند
- وجود منتقدان که با نظام و رئیس جمهور دشمنی ندارند و باید دیدگاه‌ها و نظرات آنها را مورد توجه قرار داد

از ضروریات شکرگذاری نعمت
حضور مردم

- تکیه بر برنامه
- قانونمداری
- همکاری قوای سه گانه

انتخابات و کارآمدی نظام

- برگزاری حدود ۳۰ انتخابات با حضور گرایش‌های گوناگون سیاسی
- انتخاب اصل نظام، قانون اساسی و مدیریت‌های اساسی کشور با رأی مردم
- ناتوانی اکثر ناظران بیرونی (حتی افراد غیرمغرض) از درک و فهم این ظرفیت عظیم
- انتقال توأم با آرامش و احترام قدرت و دست به شدن مسئولیت‌های اجرایی در سال‌های پس از انقلاب، از نشانه‌های این ظرفیت تحسین برانگیز
- هضم درونی زاویه‌های شکل گرفته با مبانی نظام در بخشی از مدیریت‌ها و عملکردها از سوی نظام و به کار گرفتن آنها در مسیر گسترش توانایی‌ها و تجربیات خود

ویژگی‌های مردم‌سالاری دینی

- پدیده‌ای بدیع، جذاب و تأمل برانگیز
- داشتن ترکیب شگفت‌آور حضور پرشور و جدی مردم در انتخابات و توجه و اهتمام همزمان آنان به معیارهای اسلامی و الهی
- پاسخ جدی به نیازهای امروز جامعه بشری

تفاوت‌های میان رژیم قبل از
انقلاب و پس از آن

- عدم حضور مردم در تمامی صحنه‌های تصمیم‌گیری دوران طاغوت
- همکاری و حمایت مدعیان دموکراسی و حقوق بشر با رژیم دیکتاتور و موروثی قبل از انقلاب
- حضور مردم در صحنه و خشوع آنان در مقابل احکام الهی، پس از انقلاب

مسائل مربوط به جمهوریت و
اسلامیت نظام

- انحرافی و بی‌معنا بودن بحث درباره اولویت داشتن جمهوریت با اسلامیت
- جدا نبودن این دو عنصر از یکدیگر
- مردم‌سالاری دینی و ترکیب ذاتی اسلامیت و جمهوریت، راز ماندگار و آسیب ناپذیری جمهوری اسلامی

توصیه در مورد آسیب دیدگان
حوادث اخیر

- ضرورت کمک و حمایت از آسیب دیدگاه جانی، مالی و حیثیتی
- شناسایی و مؤاخذه آسیب‌زندگان

* متن حکم تنفیذ یازدهمین دوره ریاست جمهوری (۱۳۹۲/۵/۱۲)

مردم سالاری اسلامی

- دست به دست شدن قدرت اجرائی، با متانت، آرامش، صفا و صمیمیت
- مردم سالاری اسلامی، اساس کار نظام جمهوری اسلامی
- مزه مردم سالاری را مردم در جمهوری اسلامی چشیدند.

ایفای نقش مردم در مسئولیت های اساسی، خصوصیت مردم سالاری دینی

- یازده بار انتخابات ریاست جمهوری
- نه بار انتخابات مجلس شورای اسلامی و چند بار انتخابات مجلس خبرگان و شوراها
- برگزاری هر سال یک انتخابات در هر سال
- مردم احساس می کنند که بر سرنوشت خود در مدیریت کشور و در برنامه های کلان کشور، آنها هستند که تصمیم گیرند و نظارت می کنند و عمل می کنند؛ این مردم سالاری دینی است.

در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای قبول زحمت خدمت به مردم

- در نظام جمهوری اسلامی، پذیرش مسئولیت به معنای کامجویی از قدرت نیست
- قبول زحمت، معنای مسئولیت در نظام جمهوری اسلامی

توصیه به مردم و مسئولان

- بردباری، شکیبائی و حوصله در انجام کارها
- انجام کارها با صبر و بدون شتابزدگی (گام های محکم و مطمئن)

تجربه و درس‌های فشارهای
اقتصادی بر مردم ایران

- استحکام ساخت داخلی قدرت
- در درون، خودمان را مقتدر کنیم؛ دل به بیرون نبندیم
- برخورد حکمت‌آمیز و عاقلانه بر مسائل سیاسی و بین‌المللی

برطرف کردن مشکلات کشور و
کمک به دولت

- حداکثر همکاری قوای مجریه، مقننه و قضائیه در زمینه برطرف کردن مشکلات کشور
- کمک جریان‌های گوناگون سیاسی و شخصیت‌های متنفذی دارای نفوذ کلمه به دولت و رئیس‌جمهور